

Орган на издаване: **МС**

Държавен вестник: **67/2002**

Обн. **12.07.2002**

Правилник за прилагане на Закона за семейни помощи за деца

Глава първа ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. С правилника се уреждат условията и редът за отпускане, изплащане и прекратяване на семейни помощи за деца.

Чл. 2. (1) Семейни помощи за деца се отпускат от общинските служби за социално подпомагане въз основа на подадена молба-декларация по образец, утвърден от министъра на труда и социалната политика, заедно с необходимите документи.

(2) Молба-декларацията по ал. 1 се подава от майката или от друг законен представител на детето по постоянен адрес. В случаите, когато майката е малолетна, молба-декларацията по ал. 1 се подава от законния ѝ представител.

(3) Непълнолетните майки подават молба-декларация по ал. 1, без да искат съгласието на законния им представител.

Чл. 3. (1) В молба-декларацията за получаване на семейни помощи по [чл.7](#) и [чл.8](#) от Закона за семейни помощи за деца (ЗСПД) лицата декларираят brutните доходи на семейството, получени за 6-те календарни месеца преди месеца, през който е подадена молба-декларацията.

(2) Brutните доходи се изчисляват по реда за определяне на облагаемия доход по Закона за облагане доходите на физическите лица.

(3) Доходите се декларираят за месеца, през който са получени, независимо за кой период се отнасят.

(4) При определяне на средномесечния доход на член от семейството се взема предвид броят на членовете му към датата, на която е подадена молба-декларацията.

Чл. 4. (1) Ръководителят на общинската служба за социално подпомагане се произнася в 14-дневен срок от подаване на молба-декларацията с решение по образец съгласно приложение № 1.

(2) Решението по ал. 1 се издава в два екземпляра, единият от които се връчва на лицето срещу подпис.

Чл. 5. (1) В случаите, когато е приета молба-декларация с нередовни или липсващи документи, на лицето се дава 14-дневен срок за отстраняване на неизправностите.

(2) Когато в срока по ал. 1 лицето не отстрани неизправностите, ръководителят на общинската служба за социално подпомагане отказва исканата помощ, за което лицето се уведомява писмено.

Чл. 6. (1) Изплащането на месечни помощи се прекратява с решение на ръководителя на общинската служба за социално подпомагане.

(2) Решението по ал. 1 се издава в два екземпляра, единият от които се връчва на лицето срещу подпис.

Чл. 7. (1) Изплащането на семейните помощи за деца може да се извършва по касов или безкасов път.

(2) По желание на лицата, отразено в молба-декларацията, семейните помощи за деца могат да се превеждат по банков път.

(3) С изрично писмено съгласие на майката, изразено в молба-декларацията, помощите могат да се изплащат на бащата срещу представяне на нотариално заверено пълномощно.

(4) Помощите, отпуснати на малолетни майки, се получават от законния им представител.

(5) Помощите, отпуснати на непълнолетни майки, се получават лично.

Чл. 8. (1) Ръководителят на общинската служба за социално подпомагане издава мотивирано решение за възстановяване на недобросъвестно получени семейни помощи.

(2) Общинската служба за социално подпомагане уведомява писмено заинтересуваните лица в 3-дневен срок от датата на решението по ал. 1.

(3) Недобросъвестно получените семейни помощи за деца се събират принудително от публичния изпълнител.

Чл. 9. Решенията на ръководителя на общинската служба за социално подпомагане по [чл. 4](#), [чл. 6](#) и [чл. 8](#) могат да се обжалват пред съда от заинтересуваните лица по реда на Закона за административното производство.

Чл. 10. При необходимост ръководителят на общинската служба за социално подпомагане може да назначи проверка във връзка с отпускането и изплащането на семейните помощи за деца.

Глава втора ЕДНОКРАТНА ПОМОЩ ПРИ РАЖДАНЕ НА ДЕТЕ

Чл. 11. (1) Еднократна помощ при раждане на живо дете се отпуска въз основа на подадена молба-декларация по образец, утвърден от министъра на труда и социалната политика.

(2) Към молба-декларацията се прилагат следните документи:

1. оригинално удостоверение за раждане на детето, за което се иска помощта;
2. копия от удостоверенията за раждане на всички деца, родени от майката;
3. удостоверение от служба ГРАО за родените от майката деца;
4. лична карта (за справка).

Чл. 12. (1) Правото за получаване на еднократна помощ възниква от датата на раждане на детето, освен ако то е оставено за отглеждане в специализирана институция за деца към датата на подаване на молба-декларацията.

(2) Еднократната помощ за раждане на дете по ал. 1 може да бъде поискана в срок 3 години, считано от края на месеца, през който е родено детето.

Чл. 13. При определяне поредността на децата се вземат предвид само родените от майката деца, които са живи в момента на раждането на детето, за което се иска помощта, независимо дали се отглеждат в семейството на майката, с изключение на случаите, в които детето е оставено за отглеждане в специализирана институция за деца и за него не е получена еднократната помощ при раждане.

Чл. 14. При раждане на близнаци, един от които е трето дете на майката, еднократната помощ за раждане се изплаща за всяко дете в размера, определен в [чл.6](#), ал.2 ЗСПД за трето дете.

Чл. 15. (1) Длъжностното лице, извършило изплащането, отразява на гърба на оригиналното удостоверение за раждане: основанието за извършеното плащане; размера на помощта; поредността на детето, за което е изплатена помощта; датата на изплащане.

(2) Верността на отразените данни се удостоверява с подпис на съответното длъжностно лице и печат.

(3) Оригиналното удостоверение за раждане се връща на майката срещу подпис, като към молба-декларацията се прилага копие от него.

Чл. 16. (1) Допълнителна еднократна помощ за дете с трайни увреждания по [чл.6](#), ал.6 ЗСПД се отпуска след подаване на нова молба-декларация и приложени към нея оригинално удостоверение за раждане на детето и копие от експертно решение на районната експертна лекарска консултативна комисия (РЕЛКК) или на Централната експертна лекарска консултативна комисия (ЦЕЛКК).

(2) Правото за получаване на допълнителна еднократна помощ по ал. 1 възниква от датата на инвалидизиране, когато трайното увреждане е установено с експертно решение на РЕЛКК/ЦЕЛКК, до навършването на 2-годишна възраст на детето.

(3) Изплатената помощ се отразява в оригиналното удостоверение за раждане по реда на [чл. 15](#).

Глава трета **МЕСЕЧНИ ПОМОЩИ ЗА ДЕТЕ ДО НАВЪРШВАНЕ НА 18 ГОДИНИ**

Чл. 17. (1) Месечни помощи за дете до навършване на 18 години се отпускат въз основа на подадена молба-декларация по образец, утвърден от министъра на труда и социалната политика.

(2) За деца, настанени за отглеждане в семейство на роднини и близки или в приемно семейство по реда на [чл.26](#) от Закона за закрила на детето, молба-декларацията се подава от пълнолетен член на семейството по постоянния му адрес.

(3) Към молба-декларацията се прилагат следните документи:

1. удостоверение за brutните месечни доходи на семейството за 6 календарни месеца преди месеца, през който е подадена молба-декларацията, за лицата, работещи по трудови и/или по служебни правоотношения;
2. служебна бележка за размера на пенсията за 6 календарни месеца преди месеца, през който е подадена молба-декларацията, издадена от съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт (НОИ) - за пенсионерите;
3. служебна бележка от специализирана институция за отглеждане на деца на пълна държавна издръжка за времето, през което детето ще се отглежда в семейството;
4. служебна бележка от учебното заведение, че детето е записано като ученик и редовно посещава занятията през предходните 6 месеца от учебната година спрямо месеца, за който се иска помощта;
5. решение на диагностична комисия към инспектората по образованието на Министерството на образованието и науката, че детето не може да посещава училище в случаите по [чл. 18](#), ал. 2;
6. удостоверения за раждане на децата, които се отглеждат в семейството - за справка;
7. лична карта - за справка;
8. копие от експертно решение на РЕЛКК/ЦЕЛКК или ТЕЛК/НЕЛК (само в случаите за деца с трайни увреждания);
9. копие от заповед на ръководителя на общинската служба за социално подпомагане и/или решение на съда за настаняване на детето в семейство на роднини, близки или в приемно семейство по реда на [чл.26](#) от Закона за закрила на детето (само в случаите по [чл.7](#), ал.2 ЗСПД);

10. копие от влязло в сила решение на съда за допускане на развод между съпрузите;
11. копие от удостоверение за назначаване на настойник или попечител.
- Чл. 18. (1) Счита се, че условията по [чл.7](#), ал.1, т.2 ЗСПД са изпълнени, ако детето е записано в училище в една от формите на обучение по [чл.78](#) от Правилника за прилагане на Закона за народната просвета (обн., ДВ, бр. 68 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 19 от 2000 г., бр. 53 от 2001 г. и бр. 7 от 2002 г.) и то посещава редовно училище, ако е в редовна форма на обучение, съгласно изискванията на Правилника за прилагане на Закона за народната просвета.
- (2) За децата, чието обучение е отложено по реда на [чл.37](#) от Правилника за прилагане на Закона за народната просвета и това е удостоверено с документ от началника на инспектората по образованието, се счита, че са налице условията по [чл.7](#), ал.1, т.2 ЗСПД.
- (3) За децата, които навършват 7-годишна възраст преди началото на съответната учебна година, служебна бележка се представя в 14-дневен срок от започването на учебните занятия. В този случай не се подава нова молба-декларация.
- (4) За децата, които навършват 7-годишна възраст след началото на учебната година, служебна бележка се представя в 14-дневен срок след навършването на възрастта.
- Чл. 19. (1) Месечните помощи за деца до навършване на 18-годишна възраст се отпускат от началото на месеца, през който е подадена молба-декларацията с необходимите документи и са налице условията по [чл.7](#), ал.1 и ал.2 ЗСПД.
- (2) Месечните помощи за деца с трайни увреждания по [чл.7](#), ал.4 ЗСПД се отпускат от началото на месеца, следващ месеца, през който е издадено експертното решение на РЕЛКК/ЦЕЛКК или ТЕЛК/НЕЛК, ако молба-декларацията е подадена в 3-месечен срок от датата на решението. Когато молба-декларацията е подадена след този срок, месечните помощи се отпускат от началото на месеца, през който е подадена.
- Чл. 20. (1) При определяне на средномесечния доход по [чл.7](#), ал.1 ЗСПД се вземат предвид всички деца до 18 години, които се отглеждат в семейството (родени, осиновени, припознати, доведени, заварени, с изключение на сключилите брак) към момента на пораждане на правото.
- (2) Децата, които са настанени за отглеждане на пълна държавна издръжка в специализирана институция за деца, не се считат за отглеждани в семейството и не се вземат предвид при определяне на средномесечния доход на член от семейството.
- Чл. 21. Месечни помощи при условията на [чл.7](#) ЗСПД могат да се изплащат и за деца, настанени за отглеждане на пълна държавна издръжка в специализирани институции, за периода, през който те се отглеждат в семейството, при условие че той е не по-малък от 30 дни.
- Чл. 22. (1) Месечните помощи за деца на разведени родители се изплащат на родителя, на когото е предоставено упражняването на родителските права. При определяне правото на месечни помощи доходите на другия родител не се вземат предвид.
- (2) Когато и двамата родители са неизвестни, починали или лишени от родителски права, помощите се получават от настойника или попечителя въз основа на подадена от него молба-декларация независимо от дохода му.
- (3) В случаи на ограничаване на родителски права семейните помощи се изплащат на лицето, при което е настанено детето, въз основа на подадена от него молба-декларация, независимо от дохода на родителите.
- (4) Ако по време на брака един от родителите е осъден да плаща издръжка за децата, неговият доход не се взема предвид при определяне дохода на член от семейството.
- Чл. 23. Изплащането на месечните помощи се прекратява от началото на месеца, следващ месеца, през който е отпаднало основанието за получаването им.
- Чл. 24. (1) Молба-декларация за месечни помощи за деца се подава на всеки 6 месеца.
- (2) В 7-дневен срок след промяна на броя на децата, за които семейството има право на семейни помощи в периода по ал. 1, се подава нова молба-декларация за установяване само на това обстоятелство, без да се изисква актуализация на документите за доходите на семейството.
- (3) В случаите по ал. 2 месечната помощ се отпуска или прекратява само за децата, по отношение на които правото възниква или се прекратява.
- (4) Длъжностното лице следи за навършване на възрастта на децата, при която отпада основанието за получаване на месечни помощи, и прекратява служебно изплащането им.
- (5) При промяна на обстоятелствата изплащането на семейни помощи започва или се прекратява от месеца, следващ настъпването на новите обстоятелства.

Глава четвърта

МЕСЕЧНИ ПОМОЩИ ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА ДЕТЕ ДО НАВЪРШВАНЕ НА ЕДНА ГОДИНА

- Чл. 25. (1) Месечни помощи за отглеждане на дете до навършване на една година се отпускат въз основа на молба-декларация по образец, утвърден от министъра на труда и социалната политика.
- (2) Към молба-декларацията по ал. 1 се прилагат следните документи:
1. удостоверение за брутните месечни доходи на семейството за 6 календарни месеца преди месеца, през който е подадена молба-декларацията, за лицата, работещи по трудови и/или по служебни правоотношения;
 2. копие от удостоверението за раждане на детето;

3. копие от експертното решение на РЕЛКК/ЦЕЛКК (само за децата с трайни увреждания);
4. лична карта (за справка);
5. копие от решението на съда за допускане на развод между съпрузите.

Чл. 26. (1) Месечните помощи за отглеждане на дете до една година се отпускат от началото на месеца, през който е подадена молба-декларацията с необходимите документи, и са налице условията по [чл.8](#), ал.1 ЗСПД.

(2) Месечните помощи за отглеждане на дете с трайни увреждания по [чл.8](#), ал.3 ЗСПД се отпускат от началото на месеца, следващ месеца, през който е издадено експертното решение на РЕЛКК/ЦЕЛКК, ако молба-декларацията е подадена в 3-месечен срок от датата на решението. Когато молба-декларацията е подадена след този срок, месечните помощи се отпускат от началото на месеца, през който е подадена.

Чл. 27. (1) При смърт на майката в случаите, когато тя е лишена от родителски права, или при развод, когато упражняването на родителските права е предоставено на бащата, месечната помощ за отглеждане на дете до една година по [чл.8](#) ЗСПД се изплаща на лицето, упражняващо родителските права.

(2) При определяне правото на месечна помощ по ал. 1 се вземат предвид доходите на лицето, упражняващо родителските права. Чл. 28. В случаите, при които майката е получавала обезщетение за бременност, раждане и отглеждане на дете при условията и по реда на Кодекса за задължително обществено осигуряване (КЗОО) и осигуряването бъде прекратено, помощта по [чл.8](#) ЗСПД се изплаща за остатъка от срока до навършване на една година на детето.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на правилника:

1. "Дете, живеещо постоянно в страната" е детето, което е пребивавало на територията на страната за предходните 12 месеца повече от 183 дни, с изключение на децата до навършване на една година.
2. "Дете с трайно увреждане" е дете на възраст до 16 години с 50 и над 50 на сто трайно ограничена възможност за социална адаптация или дете на възраст от 16 до 18 години с 50 и над 50 на сто намалена работоспособност.
3. "Облагаем доход по Закона за облагане доходите на физическите лица" за лицата, упражняващи дейност като еднолични търговци, е доходът, формиран по реда на глава втора от Закона за корпоративното подоходно облагане, с изключение на разпоредбите на [чл.23](#), ал.2, т.12, т.20 и т.22 и [чл.23](#), ал.3, т.9 и т.13 от същия закон.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. (1) За деца, родени преди 1 април 2002 г., правото на месечни помощи за дете до навършване на 18 години възниква от 1 април 2002 г., ако са налице условията по [чл.7](#), ал.1 ЗСПД.

(2) Месечните помощи за деца се отпускат от 1 април 2002 г., ако молба-декларацията е подадена до 30 септември 2002 г.

§ 3. Право на допълнителна еднократна помощ по [чл.6](#), ал.6 ЗСПД имат децата, които към влизането в сила на закона не са навършили двегодишна възраст.

§ 4. (1) До 1 януари 2004 г. държавните и общинските средни и висши училища и професионалните колежи изплащат месечните помощи за деца по [чл.7](#) ЗСПД на майките, учещи в редовна форма на обучение.

(2) Помощите по ал. 1 се изплащат и за периода, през който майките са прекъснали обучението си или са отложили защитата на дипломна работа.

(3) Помощите по ал. 1 се изплащат до края на месеца, през който майките са се дипломирали.

(4) На учащите се в частните средни и висши училища и в професионалните колежи помощите по [чл. 7](#) се изплащат от общинската служба за социално подпомагане.

(5) Учащите се, които имат право на месечни помощи по ал. 1, подават документите по [чл. 17](#) и [чл. 25](#) пред съответното училище.

(6) На учащите се, които са подали документи по ал. 5 и имат право на месечни помощи, не се издава изрично разпореждане за отпускане на помощта.

(7) Разпореждането за отказ за изплащане на месечни помощи на учащите се издава от ректора/директора на училището.

(8) Отказът за изплащане на месечни помощи може да се обжалва пред съда по реда на Закона за административното производство в 14-дневен срок от получаването му.

§ 5. (1) До 1 януари 2004 г. териториалните поделения на НОИ изплащат семейните помощи по [чл.6](#) и [чл.7](#) ЗСПД на осигурените по чл.4, ал.1 и ал.2 и ал.3, т.1, т.2 и т.4 КЗОО лица и на пенсионерите.

(2) Помощите се изплащат на майката, ако тя е осигурена или е пенсионер, или на бащата, ако той е осигурен или е пенсионер и майката не е осигурена или не е пенсионер.

(3) Когато майката започне да се осигурява или да получава пенсия, месечните помощи се

получават от месеца, следващ месеца на започване на работата или получаване на пенсията, и се прекратяват от началото на месеца, следващ месеца на прекратяване на осигуряването или пенсията.

§ 6. (1) На лицата, които са подали молба-декларация и имат право на месечни помощи по реда на § 5, териториалните поделения на НОИ не издават изрично разпореждане за отпускане на помощта.

(2) На лицата, които нямат право на семейни помощи, се издава разпореждане за отказ, което подлежи на обжалване по реда на КЗОО.

(3) Разпорежданията за отказ за изплащане на месечни помощи към пенсиите се издават от длъжностното лице в териториалното поделение на НОИ, на което е възложено ръководството на пенсионното осигуряване.

(4) Разпорежданията за отказ за изплащане на месечни помощи на самоосигуряващите се лица, на които осигурителните плащания се извършват в териториалните поделения на НОИ, се издават от длъжностното лице в териториалното поделение на НОИ, на което е възложено ръководството на контрола по приходите и разходите на държавното обществено осигуряване.

(5) За осигурените на основание чл.4, ал.1 и ал.2 КЗОО не се издава разпореждане за отказ.

§ 7. (1) Семейните помощи, отпуснати по реда на § 5, се изплащат след подаване на молба-декларация от лицето, което ще получава помощта.

(2) За получаване на месечни помощи осигурените по реда на чл.4, ал.1 и ал.2 КЗОО лица подават молба-декларация пред осигурителя. Когато лицето работи при двама и повече работодатели, семейните помощи се изплащат от основния работодател.

(3) Самоосигуряващите се лица и пенсионерите подават молба-декларация пред съответното териториално поделение на НОИ.

(4) Когато молба-декларацията е подадена с нередовни и/или липсващи документи, на лицето се дава 14-дневен срок за отстраняване на нередностите.

(5) Ако нередностите не бъдат отстранени в срока по ал.4, помощта се отказва.

§ 8. (1) Семейните помощи за осигурените лица се изплащат чрез осигурителя в сроковете за изплащане на трудово възнаграждение с отделна ведомост по образец съгласно приложение № 2.

(2) Месечните семейни помощи на пенсионерите се изплащат по реда за изплащане на пенсиите.

(3) Еднократните семейни помощи на пенсионерите се изплащат от съответното териториално поделение на НОИ по постоянния адрес на майката.

§ 9. (1) До 1 януари 2004 г. контролът по законосъобразното изплащане на семейни помощи на осигурените и самоосигуряващите се лица се осъществява по реда на глава седма от КЗОО.

(2) Недобросъвестно получените семейни помощи по реда на § 5 се възстановяват по реда на чл.114 КЗОО или могат да се удържат от пенсията.

(3) Отказът на осигурителя да изплаща месечните помощи се обжалва по реда на глава осма от КЗОО.

§ 10. При промяна в статута на лице с право на месечна помощ в рамките на един календарен месец изплащането на месечните помощи следва да се поеме от органа, който ги е отпуснал, за целия месец, през който се дължат.

§ 11. При определяне дохода на член от семейството не се включват месечните добавки за деца по отменения Указ за насърчаване на раждаемостта.

§ 12. Правилникът се приема на основание § 8 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПД.

§ 13. Изпълнението на правилника се възлага на министъра на труда и социалната политика.

Приложение № 1 към чл. 4, ал. 1

ОБЩИНСКА СЛУЖБА ЗА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ

Община, Област

РЕШЕНИЕ №

Дата 200 г.

На основание чл. от Закона за семейни помощи за деца и чл. от Правилника за прилагане на Закона за семейни помощи за деца

ОТПУСКАМ / ОТКАЗВАМ

На ЕГН

(име, презиме, фамилия)

месечна помощ за дете/деца:

№ по ред	Име, презиме, фамилия	ЕГН	Размер на помощта	Срок от/до
----------	-----------------------	-----	-------------------	------------

Общ размер на помощта лв, (..... лв.)

словом

Мотиви за отказ

.....

Решението може да бъде обжалвано в 14-дневен срок пред съда по реда на Закона за административното производство.

Ръководител:
()

Приложение № 2 към § 8, ал. 1

ВЕДОМОСТ

за изплащане на семейни помощи по [чл. 6](#) и 7 от Закона за семейни помощи за деца

за 200 г.

№ по ред	ЕГН	Име, презиме, фамилия	Брой деца	Размер на помощта		Неизплатени суми за предходен месец по чл. 7 ЗСПД		Сума за получаване (к.5+к.6+к.8)	Подпис на получателя	Бележки по изплащането
				чл. 6	чл. 7	период	сума			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		Общо:								

Изплатил:

() Ръководител:

()

Гл. счетоводител:

()

ЗАТВОРИ